

Az erdőfelújítás finanszírozásának korszerűsítési javaslata

Az erdőfelújítás finanszírozási rendszerét régóta jogszabályok (egyes elemeit 1996 óta törvény, más tételeit az éves támogatási rendeletek) rendezik. **A megváltozott tulajdonosi, gazdálkodási és jogszabályi környezet már korábban is felvetette a módosítást, de az EU-csatlakozás előtt, tekintettel annak EU-szabályozással konformmá nem tehető voltára, a 2003. évi agrártámogatásoknál célszerű korszerűsítését megtenni.** Az erdészeti termőhely és az erdőállományok különbségéből adódóan (valamint az erdészeti és természetvédelmi korlátozásokból fakadóan) azonban a tartamos erdőgazdálkodás, **az erdők** (különösen a magán tulajdonba került erdővagyon) **szak-szerű fenntartása jelentős területeken** (a kedvezőtlenebb erdőtenyészetű régiókban és a gazdaságilag értékeltenebb fafajoknál) **továbbra is támogatást igényel, javaslatunk szerint módosított formában.**

A korrekció a törvényeket nem érinti csak a támogatási rendeletek módosítását jelenti. A finanszírozási rendszer lényege, hogy a gazdálkodóknak alapvetően saját (fakitermelési) bevételükből kell továbbra is biztosítaniuk a kötelező erdőfelújítás ráfordításait, amelynek garanciájához a fedezet elszámoltatásának, megővésének és célzott felhasználásának (erdészeti) hatósági kontrollja a jelenlegi gyakorlatnak megfelelően továbbra is fennmarad. Az erdőgazdálkodók az erdőfenntartási járulékok saját elkülönített számlájukon tartják, amelyből csak az erdészeti hatóság ellenőrzése mellett kizárólag erdőfelújítási feladatokat finanszírozhatnak.

Az erdőfelújítást az állam a rászorultaknál ettől függetlenül pályázati rendszerben 2003-ban is változatlan összegben támogatja a gyenge termőképességű, fatermelésben korlátozott stb. állományok esetén, illetve a korábbi befizetések rendezésére egyösszegű törlesztésként.

Az átállást illetően a gazdálkodási csoportok helyzetét konkrétan jellemezzük:

– **Az állami erdővagyon esetében a szervezetek folyamatos gazdálko-**

dást végeznek, és éves bevételeik és ráfordításaik alapján a **finanszírozási átállás különleges beavatkozást** (időbeli eltérések hiányában) **nem igényel.** Az egyéb állami és önkormányzati szervek önálló erdőkezelésének fenntartásakor (amelyből az agrárgazdasági társaságok a legjelentősebbek) a hasonló megoldás folytatható.

– A magántulajdonú erdők egy tekintélyes része hatóságilag rendezetlen és szervezeten kívüli kategóriába tartozik, amelyek gazdálkodását áttételesen javítja, de semmiképpen nem rontja a korszerűsített eljárás. **A magántulajdon esetében azon-**

ban az erdőgazdálkodás éves kiegyensúlyozottsága nem valósul meg, ezért a bevételek és a kiadások időbeli eltérése sajátos helyzetet teremt. Az egyéni használat és az erdőbirtokossági társulat esetében az erdőtulajdonosok és az erdőhasználók személyükben megegyeznek, finanszírozási egységenként működhetnek. A bérleti, haszonbérleti, használati jogviszony esetében a bevételek és a kiadások az erdőgazdálkodót illetik, az ő feladata a vagyon fenntartása, a használatot követő erdőfelújítás végrehajtása és finanszírozása az általános szabályok szerint.

– A magánerdő-tulajdonosi és erdőgazdálkodói szervezetek a közös érdekeltég alapján és támogatottan alakíthatnak finanszírozási közösségeket, amelyek az erdőfelújítási feladataik végrehajtására elkülönített pénzelszámolással együttesen tesznek eleget a törvényi kötelezettségüknek.

– **A magántulajdonú gazdaságok esetében a korábbi befizetések erkölcsi követelésként fenntartandók, amelyet a kifutásukig állami támogatásból szükséges biztosítani.**

A rendszer mielőbbi, már 2003. évi, bevezetése lehetséges és a fenntarthatóság miatt szükséges is, amelyhez a szabályozási, gazdasági döntést kell most meghozni, a részletek kimunkálása és kodifikálása szakosodottan a támogatási rendeletben történik meg.

Tervezet, Sopron, 2002. október

Afrika erdeiről

Az erdőterület Afrikában 640 millió ha természetes erdőből és 8 millió ha ültetett erdőből áll. Ez a földrész száraz területeinek kerekén egyötödét adja. Jellemzőjük a sokféleség: trópusi esőerdők, hegyvidéki és mangrove erdők egyaránt előfordulnak, de sok a ligetes, laza záródású fás terület is. Valamennyi afrikai országban vannak erdők, területnagyságuk országonként változik. 135 millió ha van a Kongói Köztársaságban és csupán 2000 ha Szent Ilona szigeten. 37 országban van több, mint 1 millió ha erdő, 10 országban pedig több, mint 20 millió ha.

A FAO 2000. évi kimutatása szerint az afrikai erdőkre nehezedő nyomás változatlan, területük összességében évente 1%-kal csökken. Ennek az érintett országok kormányai is tudatában vannak, ezért növelik az állami tulajdonú erdők arányát, a védett és rezervátum területek nagyságát és erőteljesen ösztönzik a lakosságot faültetésre, hogy ezzel is elvonják figyelmüket az erdőkről. Újdonság a közösségi erdőgazdálkodás fejlesztése, ezt demokratikus eszközökkel igyekeznek működtetni.

(Forest, Trees and People, 2002. 46. sz.)

Ref. Dr. Szodfridt István